

LE COMPTE, VAN LEUVEN in DE MEYERE v. BELGIJA

(Eur. Court H.R., 23. 6. 1981, Series A no. 43)

Junija 1971 je Provincialni svet Medicinskega združenja zahodne Flandrije [Ordre des medecins] začasno odstavil s službenega mesta zdravnika dr. Le Compteja, belgijskega državljana. To se je zgodilo zaradi objavljene zaničevalne kritike organov združenja. Sankcijo je potrdil Pritožbeni svet združenja. Maja 1974 je Kasacijsko sodišče zavrnilo pritožbo glede odločitve pritožbenega sveta.

Januarja 1973 sta bila zdravnika dr. Van Leuven in dr. De Meyere, oba belgijska državljana, obtožena kršitve poklicnega vedenja. Še posebej so jima očitali načrtno zviševanje njunih honorarjev do višine, ki jo je še pokrilo socialno zavarovanje, ter norčevanje iz drugih zdravnikov. Po zaslišanju obeh zdravnikov je Medicinsko združenje odredilo začasno odstavitev. Pritožbeni svet je znižal le trajanje odstavitve, Kasacijsko sodišče pa je pritožbo aprila 1975 zavrnilo.

Obe vlogi sta bili oktobra 1974 (Le Compte) in oktobra 1975 (Van Leuven in De Meyere) vloženi na Komisijo. Komisija je vlogi sprejela in ju združila. Vsi trije vlagatelji so trdili, da med disciplinskim postopkom niso imeli zagotovil 6. člena.]

II. Zatrjevane kršitve 1. odstavka 6. člena

A. Uporaba 1. odstavka 6. člena

41. - 43. [Sodišče je najprej ugotovilo, da se 6. člen praviloma ne nanaša na disciplinske postopke, saj se jih ne more označiti kot kazenske obtožbe niti kot spor o civilnih pravicah in obveznostih, vendar so dovoljene posamezne izjeme. Zaradi tega je moralo dognati ali, naj se 1. odstavek 6. člena uporabi za celotni ali delni postopek pred provincialnim in pritožbenim svetom, ki sta disciplinska organa, in na koncu pred Kasacijskim sodiščem, ki je sodno telo.]

44. [...]

45. V obravnavanem primeru je potrebno določiti predhodno bistvo: ali lahko rečemo, da je prišlo do resničnega „pravdanja” [contestation] (spora) [dispute] v smislu „dveh nasprotujočih si trditev ali vlog”. [...]

Podobno kot zahteva duh Konvencije, ta beseda [contestation] ne sme biti tolmačena preveč tehnično in ji je potrebno dati bolj stvaren kot pa dejanski pomen. [...]

46.-47. [...]

48. [...] Zaradi zasebnega razmerja med strankami in bolniki ter zdravniki, ki zasebno opravljajo poklic, kot so to počeli vlagatelji, imajo pravico do nadaljnjega opravljanja poklica. V belgijskem pravu so ta razmerja običajno pogodbeni in temeljijo med posamezniki na osebni razmerju.

49. [...]

50. Ker se mora spor glede odločitve, sprejete proti vlagateljem, razumeti kot spor, ki se nanaša na „civilne pravice in obveznosti”, iz tega sledi, da so vlagatelji za zadovoljitev zahtev, postavljenih v 1. odstavku 6. člena upravičeni do obravnavanja primera pred „sodnim telesom” [tribunal].

51. Pravzaprav so primer obravnavala tri telesa: Provincialni svet, Pritožbeni svet in Kasacijsko sodišče. [...]

1. odstavek 6. člena ne izpeljuje razlike med dejanskimi in pravnimi vprašanji, tako ne za civilne primere, kot tudi ne za kazenske obtožbe. Obe kategoriji vprašanj sta enako pomembni za izid postopka, ki se nanaša na „civilne pravice in obveznosti”. Od tod „pravica do sodišča” (glej sodbo Golder) in pravica do sodne odločitve spora (glej sodbo König) pokrivata dejanska vprašanja toliko kot pravna vprašanja. [...]

B. Skladnost s 1. odstavkom 6. člena

52.-58. [Sodišče je sprejelo stališče, da so za zadostitev zahtev 1. odstavka 6. člena vsi trije zdravniki upravičeni do obravnavanja primera pred sodnim telesom. Vendar to stališče ni obvezno za Provincialni svet, saj 6. člen ne zavezuje držav podpisnic, da bi spore o civilnih pravicah in obveznostih podrejele sodnim telesom. Vendar pa mora Pritožbeni svet po vloženi vlogi odločiti glede sporne pravice.

Tako Pritožbeni svet kot Kasacijsko sodišče sta pri opravljanju svoje sodne oblasti naletela na zahteve 1. odstavka 6. člena. Prvo je samo ocenilo merila, ki so vplivala na civilne pravice; drugo pa je opravilo končni pregled veljavnosti teh meril.

Kasacijsko sodišče ima značilnosti sodnega telesa, čeprav nima pristojnosti za popravo zmotne ugotovitve dejanskega stanja ali preučitve o sorazmernosti sankcije s kršitvijo, enako pa velja tudi za Pritožbeni svet. Jasno je, da sta bila Kasacijsko sodišče in Pritožbeni svet ustanovljena z zakonom (z Ustavo, z zakonom parlamenta in s Kraljevo uredbo).

O neodvisnosti Kasacijskega sodišča ne more biti dvoma. To velja tudi za Pritožbeni svet, saj je sestavljen iz enakega števila zdravnikov in poklicnih sodnikov, eden od slednjih pa je imenovan s strani Kralja, je predsednik ter ima odločilni glas. Kasacijsko sodišče tudi ne sproža problema nepristranskosti. O Pritožbenem svetu pa Sodišče meni, da način izbora iz članov zdravniških vrst ne zadošča za ugovore nepristranskosti in je zato potrebno osebno nepristranskost domnevati, dokler se ne dokaže nasprotno. Vendar pa nihče od pritožnikov ni uveljavil svoje pravice do izločitve.]

59. Kraljeva uredba z leta 1970 izključuje javnost pred Pritožbenim svetom, tako pri obravnavi, kot pri razglasitvi odločitve.

1. odstavek 6. člena Konvencije natanko predvideva izjeme od zahteve javnosti, vsaj dokler traja postopek, vendar morajo biti za to izpolnjeni določeni pogoji. Toda v tem primeru ni bil izpolnjen noben od teh pogojev, saj se vlagatelj očitno slabo vede, in tudi njihove lastne pritožbe proti Medicinskemu združenju se ne ukvarjajo z zdravljenjem pacientov, ne nanašajo se na profesionalno skrivnost, ne na zaščito zasebnega življenja zdravnikov oziroma bolnikov. [...]

Zatorej so dr. Le Compte, dr. Van Leuven in dr. De Meyere upravičeni do sojenja v javnosti, čeprav niti črka niti duh 1. odstavka 6. člena ne preprečujeta odpovedi tej pravici na podlagi svobodne volje, izrecno ali molče. Če stranke s tem soglašajo, nejavno vodenje takšnega disciplinskega postopka ne nasprotuje Konvenciji. V danem primeru so vlagatelji jasno zahtevali javno obravnavanje. Zavrnitev takšnega obravnavanja ni v skladu s 1. odstavkom 6. člena, saj ni bila podana nobena od okoliščin, omenjenih v njegovem drugem odstavku.

60. Javnost postopka pred belgijskim Kasacijskim sodiščem ne more popraviti te napake, saj postopek ne ugotavlja bistva primera in zaradi tega tudi številna sporna vprašanja, ki izhajajo iz sporov glede civilnih pravic in obveznosti, izpadejo iz njegove pristojnosti. [...]

61. Če povzamemo, zadeva vlagatelj ni bila obravnavana javno pred sodnim telesom, ki bi bilo zmožno ugotoviti vse vidike primera. Zatorej je v danih okoliščinah prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena.